

تعیین مناسبترین محیط کشت و شرایط رشد جهت ریز ازدیادی پایه های رویشی GF677 (هیبرید هلو×بادام)

کاظم کمالی^۱، اسلام مجیدی^۲ و رضا ضرغامی^۳

۱- سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران مرکز یزد، یزد

۲- مؤسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، کرج

۳- پژوهشکده کشاورزی سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران، تهران

پایه رویشی GF677 (هیبرید هلو×بادام) یکی از پایه های بسیار مناسب برای درختان بادام و هلو در دنیا شناخته شده است. امروزه در اروپا ۷ تا ۸ میلیون اصله نهال از کشت بافت این پایه ها تولید می شود. هدف از این تحقیق نیز تکثیر پایه GF677 به روش کشت بافت بود. این پایه سالها پیش از فرانسه به ایران آورده شد و در ایستگاه تحقیقات باغبانی آذرشهر تبریز غرس گردید. لذا نمونه های اولیه گیاهی در اواسط بهار از محل مذکور برداشت و به تهران منتقل شدند. سپس در آزمایشگاه اقدام به جدا کردن جوانه های جانبی و انتهایی شاخه ها گردید. اندازه قطعات جدا شده حدود ۱ سانتیمتر بود. برای ضدعفونی از کلرید جیوه به غلظت ۰/۱ درصد به مدت ۶ دقیقه استفاده شد. برای کشت از محیطهای کشت MS (۱۹۶۲)، Knop (۱۸۸۴) و Knop تغییر یافته (تباکینیک و کستر، ۱۹۷۷) استفاده شد و بهترین تیمار، محیط کشت Knop تغییر یافته شناخته شد. بهترین شاخه زایی در نتیجه استفاده از ۶- بنزیل آدنین (BA) به غلظت ۱ میلی گرم در لیتر حاصل شد. درجه حرارت اتاق رشد در این مرحله 1 ± 24 درجه سانتیگراد، شدت نور ۲۵۰۰ تا ۳۰۰۰ لوکس با ۸ ساعت تاریکی و رطوبت نسبی محیط ۴۵٪ بود. در مرحله ریشه زایی نیز از محیطهای گوناگونی استفاده شد که بهترین تیمار محیط کشت LS (لینسمایر و اسکوک، ۱۹۶۵) با افزایش تیامین به غلظت ۱/۶ میلی گرم و تیمار هورمونی ایندول بوتیریک اسید (IBA) به غلظت ۰/۳ میلی گرم و ۷ روز تاریکی بود. پس از ریشه زایی، گیاهچه ها با موفقیت به قرصهای جیفی (خاک پیت فشرده شده استریل) انتقال داده شدند. در این مرحله، دما ۲۲ درجه سانتیگراد و رطوبت نسبی محیط در ابتدا ۹۰٪ بود که برای سازگار کردن گیاهان با شرایط طبیعی به تدریج از مقدار آن کاسته شد.